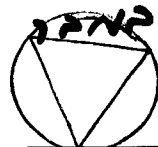

אורסון וולס • שואה • נסים דיין • לוקארנו
אנסי • הערבי בקולנוע הישראלי • קופולה

תכנית סינמטק ת"א לחודשים

① סינמטק: כרך א
אסניני קולנוע 1985
נאמטר 33מטר #25

② תרבותיה סינמטק ת"א
נאמטר 33מטר 1985

הולקם בסיוע צריכה פיס

לא רק אתה "צריך פיס בחיים". כמוך זקוקים לפיס מוסדות החינוך והבריאות הממלכתיים, הרשויות המקומיות, וכל אותם גופים ומוסדות בישראל שכספי מפעל הפיס הם חלק בלתי נפרד ותנאי לקיומם. ההתפתחות המואצת של מפעל הפיס בשנים האחרונות, מוצאת את ביטוייה בהזדמט מיליארדי שקלים מדי שנה בשנה לבניית מאות פרויקטים בתחומים רבים ומגוונים.

בשנים 1983-84 נבנו ושוקמו בכספי המפעל 1285 כיתות וחדרי לימוד. הוקמו ושופצו למעלה מ-2500 מקלטים. נבנו 103 מבני בריאות, מוסדות ומועדונים לקשישים; נרכשו והותקנו מחשבים ב-169 רשויות מקומיות וב-395 בתי-ספר. נתונים אלה ורבים אחרים, הפכו את מפעל הפיס למנוף רב עוצמה בתנופה הבנין וביצירת התשתית, בקידום החינוך, הבריאות והחברה בישראל. גם המדינה "צריכה פיס בחיים".

צריך פיס בחיים.

ספרות

עַת לַעֲנִיִּי קוֹלוֹעַ בְּהוֹצָאת סִינֶמְטָה תִּלְ-אַבִּיב

קורא יקר,

זוה תרשיש ויאסין שוואף
"אמטיין" (עמ' 10).

מטק, כתבי-עת לענייני קולנוע.
את סינמטק תל-אביב.
נ' נוס' 25.
מכרז-צמבר 1985.
לכת: עדנה פיינרו
לבת: אלון גרבוז (מנהל
מטק ת"א), צביקה אורז, גידי
שר, יכין הירש, דני ורט, שאול
ירון, מאיר שניצר, דן פיינרו.
תד: דני ורט.
יור והפקה: תירוש בע"מ.
03-444959.
צוע גראפי: רננית גבאי.
צביה: נורית צרפתי.
עובת המערכת:
סינמטק תל-אביב, עיריית ת"א,
03-438131.
עובת הסינמטק: בית מפעל
הסינמטק, הפטמ" 3, ת"א.
הזכויות שמורות למו"ל.

4 אורסון וולס - מסמך
מרגש שכתב ל"נוער הלר
חס" (כתבי-עת צרפתי) ב-1951
ממחיש את ה"אני מאמין"
האמנותי שלו.

6 נסים דיין - מגלה ביומן
האישי שלו כיצד סיכן
את עצמו ואת צוותו כדי
לשמור על אותנטיות ולצלם
מעבר לקו הירוק.

10 מאיר שניצר - עוקב אחר
רי דרך הערבי בקולנוע
הישראלי בתקווה שאם הפר
ליטיקה משפיעה על האמנות,
יום יבוא והאמנות תשפיע
על הפוליטיקה.

16 זיוה פוסטק - על התס'
כול והכאב של שש שנות
עריכת הסרט "שואה".

22 פסטיבלים: אנסי - תמר
נת מצב של האנימציה
בעולם. לוקארנו: הקולנוע
הטאיווני שהפתיע.

31 קופולה - כעוף החול
המתכלה ומתחדש בעי-
ניו של גידי אורשר.

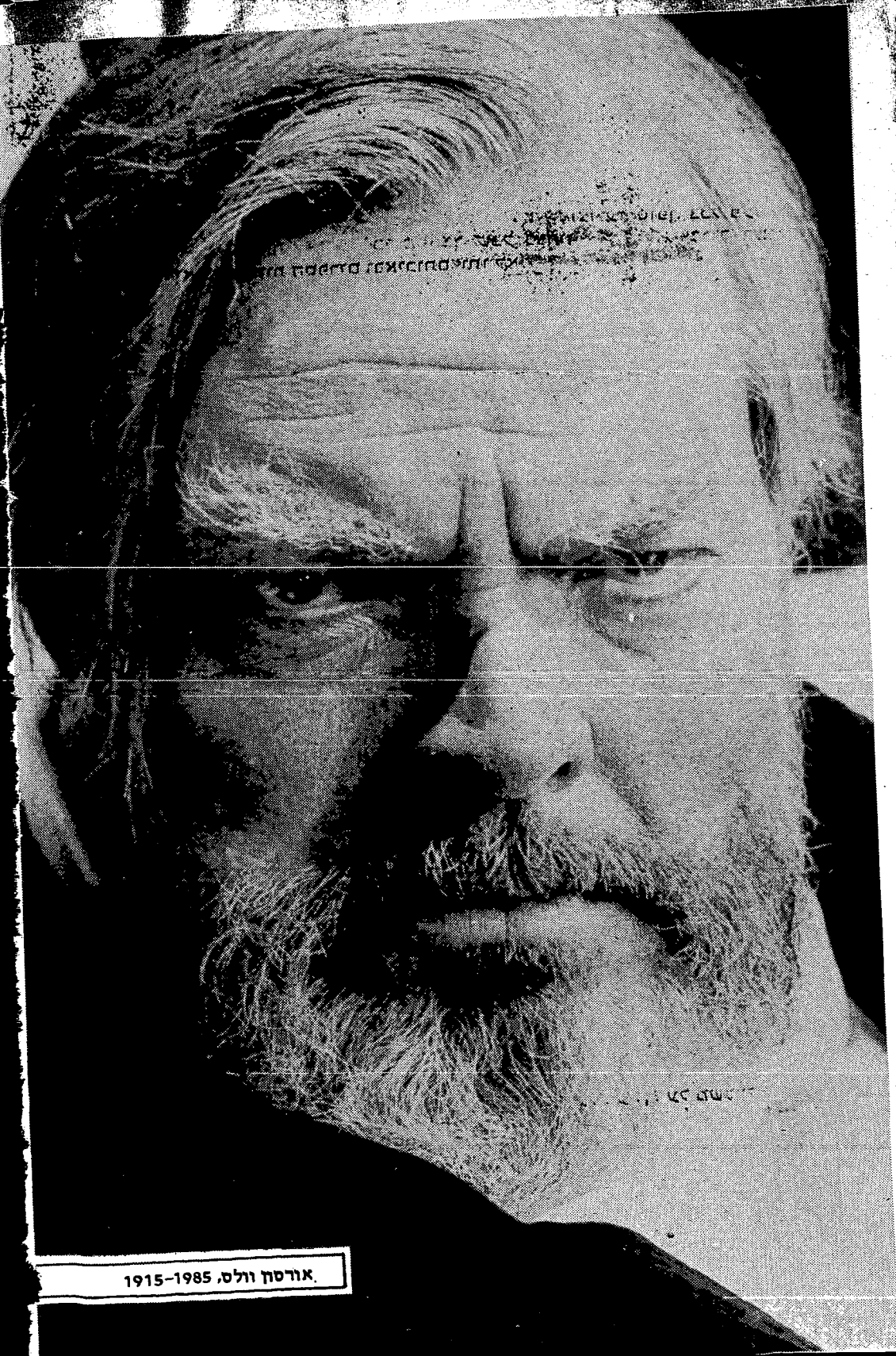
36 הגיגים - מי זה לוק
בסוך?

39 תוכנית הסינמטק

לעשות סרט בישראל, ברצי
נות, פירושו לשאת את הצלב על
גבך מרגע שבו חפרת את הפרוטה
הראשונה ועד לשלב המפרך הא-
חרון של מציאת המסך להציגו.
נסים דיין התנסה בחוויה
הזאת כבר שלוש פעמים. מעט
מוזעיר מן הסיוטים שמאחורי ה-
קלעים של גשר צר מאר, סרטו
החדש, הוא חושף בפרקי היומן
שהוא מפרסם כאן. אילו פרסם
הכל - היה ממלא רומן עביכרס.
זיוה פוסטק, ישראלית העוב'
דת בפאריס זה 24 שנים כעורכת
סרטים, באה לישראל כדי לנשום
לרווחה אחרי עבודה מאומצת בת
6 שבועים על סרטו התעודי של
קלוד לאנצמן שואה. בראיון לדן
פיינרו הסבירה, במה שונה הסרט
(שאורכו 9.5 שעות) מכל מה
שנעשה לפניו בנושא זה; מכאן
יובן כיצד הפר, מאז הצגתו הרא'
שונה בפאריס בחודש מאי, לאחד
האירועים הקולנועיים החשובים
של השנה בפסטיבלים בינלאר
מיום שונים בעולם כולו, ומדוע
חיוני כל כך להציגו בישראל.
הצצה נוספת לפסטיבלים -
הפעם לוקארנו, הפסטיבל הקטן
הגדול בעולם, ואנסו, שציין את
שנת האנימציה הבינלאומית. ר
נציה וסאלוניקי יישמרו לגליון
הבא.

קופולה. ראסטי גיימס נכשל
בכל העולם, רק בישראל הצליח.
תופעה. הסינמטק מקדיש חלק
מתוכניתו החדשה לרטוספקטי-
בה של סרטיו, גידי אורשר מציג
אותו כמי שזיעזע את אמות הסי'
פים של המיסד. הקולנועי באמ'
ריקה ודני ורט משלים את התמו'
נה בפילמוגרפיה כמעט מלאה
של כל סרטיו, שביום, הפיק או
כתב, או שעשה הכל באחד.

קריאה מהנה

אורסח וולס, 1915-1985

אורסון וולס: על מה כדאי להילחם?

אין עוד מקום לאידיאולוגיות. איננו חיים על שפת התהום, אלא בתחתית מעמקיה. ואין אמונה או פילוסופיה שתגיע לנפשות הנושמות עדיין מתחת להריסות. וכינו במורים ובקדושים, במנהיגים ובמחוקקים. כן ירבו. אבל תורות, יש לנו יותר מכל שנצטרך להן אי פעם.

יש המבכים את העובדה שמסגרות רעיוניות מסוימות לא מוצו עד סופן. בכל פעם שזה נורה, האנושות כולה יוצאת נשכרת. כי מסתבר שכל נצחון אידיאולוגי כרוך בשריפת ספרים. והאויב האמיתי של הנצחון הוא הספרים ובאיכותם, ותו לא.

מה זאת תורה? זהו המסר של הנביאים, המופת של הקדושים, הצווים של המחוקקים, המצאות של המדענים ושל הפילוסופים. במקום ללכת בעקבות האנשים הללו, שהולידו אותה, אנחנו נישרכים אחריה וגרוע מזה – אנו נטמעים בתוכה.

חובה מוסרית וציבורית היא להישמע לחוק ולקיים מסורת. אבל כניעה לתורה כלשהי אינה חובה ואינה מוסכמה. איך זה אפילו אמצעי לשמור על שקט ושלווה בתוך המשפחה האנושית, משום שכל תורה, מעצם טבעה, פוסלת חלק מן המשפחה הזאת. אין זה אפילו חיזוק של המשפחה האנושית, אלא רק אמצעי להפוך אותה לעדר חדגוני.

צריך להכיר תודה לישו ולבודהה, למשה ולמארכס, על הרביגוניות המופלאה של רעיונותיהם ושל תורותיהם, המוכיחים בעצם קיומם עד כמה נישגבה ונאורה רוח האדם. אם אנחנו מצטערים לעתים שאיננו מסוגלים למלא אחרי העקרונות שהורישו לנו, אין זה משום שרובצת עלינו קללה אלא – ברכה. אין זה בגלל החולשה, אלא הודות לגיוון הטבע האנושי המונע מכולנו לצעוד בסך כגוף אחד. מה היה קורה אילו היינו כולנו מאמצים את

זורתו הנפלאה של פראנסיס הקדוש? האם היו משתנים פני העולם? רק במעט. אבל לעומת זאת היינו מחמיצים את רוחם הסוררת של צ'ליני או צ'רצ'יל, כדי להצביע על שתי דוגמאות שנבחרו באקראי. מי שטוען כי מוטב היה לנו בלעדיהם, מגן מן הסתם, בחורף נפש, על קונפורמיזם אידיאולוגי, והרי כולנו יודעים כמה שעות נוספות עבדו השוט והגרדום כדי להבטיח הצלחתו של קונפורמיזם כזה או אחר.

ואם ישנו מי שעושה שקר בנפשו וטוען שהאלימות אינה לב לבה של כל תורה באשר היא, גם מי הסבור כי הדיכוי אינו כופה עליו שחיתות, אזי הוא ראוי להיות העבד המוסרי של התורה שהוא משרת אותה. כי אין תורה המסתפקת רק בהגדרת הטוב ושלילת הרע. תמיד היא פוסלת גם חלק מן הטוב, ושוללת חלק מן האמת. כל אידיאולוגיה, מעצם

שיבה, מנוגדת לטבע האדם. אין כאן הנחת יסוד לסגנון חדש של ניהיליזם. שלטון ומשמעת חברתית הם מושגים המשמשים כל תורה באשר היא, בין שהיא עומדת מאחורי משטרים דמוקרטיים ובין שמצדיקה דיקטטורה צבאית.

אנחנו חיים היום במחצית השניה של מאה שתרשם בהיסטוריה כתחילת הסוף או תחילת ההתחלות, כשחר או כשקיעה. זו מאה שכיבש החלל ודיכוי האדם, הם הסמלים המאפיינים אותה.

אין זה הזמן להמתין לתורה חדשה שתביא בכנפיה את הישועה. מאוחר מדי לבאריקות. כולן התמוטטו כבר על ראשינו ונרמסו מתחת לרגלינו. גם המהפיכה אינה אלא מלה ריקה מתוכן. במחצית שנייה זו של מאה שכבשה את החומר וכבלה את הרוח, איננו צריכים לחפש עוד שיטות חדשות, אלא בני אדם. העוצמה לא תימצא בתוך כיתות ממושעעות הצועדות בסך לקולו של מפקד, אלא במיגוון האפשרויות הרב ביותר שמוצע למין האנושי. הבה נתגונן לפני שיהיה מאוחד מדי, נצא להתקפה לפני שנאבד את הערכים היחידים שעבורם כדאי להילחם.

ועל מה בעצם כדאי להילחם? על דגלי על מעמד חברתי? על רעיון? על משטר? לא אם להילחם, אזי רק למען האדם, על זכותו להיות שונה ומגוון, על הסרת כל מגבלות מפניו. אין זאת אנארכיה ולא ניהיליזם. זאת הטפה לשמירת שלמותה של הרוח האנושית. כדאי להילחם רק על דבר אחד בלבד: הזכות לבחירה חופשית, החובה לנקוט יוזמה.

לא מעמסת התבונה האנושית היא שמעיקה עלינו, אלא מעמסת האידיאולוגיות הנכפות עליו. עלינו להשתחרר מהן, ולכוון כל מאמצינו כדי לגלות את שרשיהן: אז נמצא את האמת ואת היופי שמהן שאבו התורות למיניהן את עוצמן המרושעת.

אין צורך להמתין לישועה. צריך להתפקח ולהבין שכל מה ששווה מאמץ עדיין לפנינו. ■